

in so mu rekli: „Kaj ti je pomagalo tvoje upanje, zaradi katerega si dajal miloščino?“ Tobija pa je odgovarjal: „Ne govorite tako. Mi smo potomci svetnikov (svetih očakov) in pričakujemo onega življenja, ki je Bog daje njim, ki v zaupanju v njega nikdar ne opešajo.“ Upanje na nebesa ga je delalo srečnega v največji revščini. Kako čudovito moč je dajalo krščansko upanje svetim mučenikom! Tudi tebi, ljubi otrok, bo dajalo moč v skušnjavah in v boju za čednostno življenje.

Al. Stroj.

Moji znanci.

(Spisal *G. Flori.*)

II.

Kaj naj vam pa povem danes, predragi moji čitateljčki, recite mi, kaj bi vas najbolj zanimalo. Jaz bi rad ugodil vaši želji, samo, ako mi jo izrečete; vidite, toliko spominov imam na svoje mlade znančke, da ne vem, kje bi pričel. In zato bi vam prav lahko ustregel; nekateri bi morebiti radi imeli kaj bolj veselega, a drugi zopet slušajo rajši žalostne povesti, tako da res ne vem, kako bi storil najbolje. Toda čujte, kaj mi je padlo na pamet! Da vidite, kakov mojster sem, bom poskusil oboje, najprej vam povem nekaj malo bolj veselega, potem pa nekaj žalostnega. Tako, upam, bode najbolje in vsem vstreženo.

V krog mojih znancev spada tudi Rožmanov Andrejček. Ako bi radi izvedeli, kako sem se seznanil z njim, vam prav lahko povem. Bilo je v času, ko se nahaja vsa narava v svoji največji moči in bujnosti, ko se vse koplje v sijajnih solnčnih žarkih, to je v prvih dneh vročega poletja. In baš tedaj zori črešnja. Vsak je gotovo že okusil slast tega Božjega daru, in zato bo vedel vsakdo opravičiti drznost Rožmanovega Andrejčka, ki je splezal na domačo črešnjo, da ugotovi svoji poželjivosti, in da se po volji navžije sladkih,

sočnatih črešenj. Splezal je prav gori na najvišji vrh, kjer so črešnje najbolj sladke vsled vročih solnčnih žarkov, ki tam najložje prodirajo do njih in jih zadenejo prav v živo. O, Andrejček je bil prebrisan dečko in je dobro poznal vse tajnosti domače črešnje. Kdo bi mogel dvomiti, da si je Andrejček v obilici privoščil teh sladčic, ker je šele čez dobre pol ure jel misliti, kako bi došel zopet na trdna tla. Počasi in oprezno se je pomikal navzdol. Žepe je seveda vestno napolnil in sedaj skrbno pazil, da se mu kaj ne zmečka. Ali glej je nesreče; prispel je do mesta, kjer so ga razraščene veje oklenile v svoje klešče, in sedaj se naš siti junak ni mogel premakniti niti naprej, niti nazaj, prav kot v narodni pravljici smrt, katero je izvabil kovač na svojo hruško. Andrejčku se je oblil obraz z znojem, roki in celo telo mu je zatrepetalo in zaklical je na pomoč. Toda nikogar ni bilo v bližini, le par vrabcev se je gori na najvišjih vrhovih naslajalo z Andrejčkovimi ostanki, in ti so po vsej priliki uvideli njegov položaj, ker so z izzivajočim čivkanjem prezirali njegovo prisotnost. Andrejčku je bilo vedno tesneje v prsih, še jeden obupen vzklik, potem se je pa spustil v silno otožen jok. Vrabci so se spogledali, vsak si je še malo posladil kljunček, nato so pa odleteli. Kdo bi poslušal to kričanje!

Tedaj je pa mene nekaj privedlo prav pod ono črešnjo. Ne vem več prav dobro, kaj je bilo vzrok, da sem došel tje, ali so imele Rožmanove črešnje tako privlačno moč, ali kaj; kratko malo, prišel sem prav pod črešnjo, na kateri je delal Andrejček pokoro. Uvidel sem njegov žalostni položaj in ga srečno rešil prej tako dobrotljive, a sedaj tako neusmiljene črešnje. Da bi se mi pa izkazal hvaležnega, je Andrejček izpraznil svoje žepe in njihovo vsebino je dal vso meni. Tako sva bila oba silno vesela in postala sva prav dobra prijatelja. Še večkrat sva se sešla pod ono črešnjo, a Andrejček ni hotel več gori v nevarne višine, temveč je meni poveril to nalogo. Ostal je rajši pod črešnjo in se čudil mojim predrznim kretnjam po gladkih vejah. Poželjivo je upiral oči v sladke črešnjice, ki so se tako žarile mej zelenim listjem ter vabile Andrejčka k

sebi; a ta je z občudovanja vredno vztrajnostjo podil od sebe take skušnjave. In da bi ga lažje obdržal na tleh, da bi ga sladki sad ne zvalil k sebi, sem zdaj pa zdaj iztegnil milostno svojo roko in mu poslal šop črešenj iz nadzemeljskih višin. Kot vidite, nama je bilo v resnici lepo.

Zdaj pa je konec onih veselih časov, zakaj višja moč je posegla mej najino prijateljstvo in kar na mah razdrila vez, ki je naju prej družila: ne dolgo potem sem bil pri Andrejčkovem pogrebu. To se je pa pripetilo tako-le:

Bila je tedaj prav taka zima, kot je n. pr. letošnja; snega ni bilo skoro celo zimo nič ali pa prav malo, a čim bolj se je nagibalo proti pomladi, tem večje veselje je imel sneg padati, in meseca svečana je zapadel na debelo. A prav tako hitro, kot je padel, ga je zopet zmanjkalo. Zapihal je gorak jug, in sneg je ginil in ginil, dokler ni izginil popolnoma. Malo ga je še ostalo po dolinah in neprisojnih krajih, a drugje se je pokazala povsod rjava, mrtva zemlja. In zopet je sijalo solnce ter ogrevalo zemljo, da je bilo prav prijetno na prostem.

Rožmanov oče so se baš pripravljali, da odidejo s svojim iskrim vrancem v gozd po drva, ko je stopil Andrejček na prag.

„Ata, ata, kam pa greste? Ali se smem z vami peljati?“ je klical v eni sapi.

„Ostani le doma pri mami, saj vidiš, da se ne moreš peljati na tem nerodnem vozu, ki nima niti deske, da bi sedel nanjo.“

„O lahko se bom peljal, lahko; sedel bom na lestvico in se je trdno držal, da ne padem na tla.“

„No, pojdi vprašat mamico, ako te bo pustila iti z menoj.“

Andrejček je skočil v sobo, in ko je dobil dovoljenje in so ga mamica gorko oblekli, je priletel zopet k očetu. Sedla sta na voz in pognala konja. Ta je bil spočit, mlad, zato je voz letel ter odskakoval po kamenji, kot bi šlo za stavo. Peljali so se po precej dolgi, zanemarjeni, od vode razjedeni in kameniti poti, ki se je vila ob malem potoku, memo gostih, zaraščenih gozdov na obeh straneh; tu pa tam ob poti so štrlele

kot velikanski zobovi ostre, strmeče pečine iz tal. Zdelo se je, kot bi se hotele vsak hip zrušiti in strmoglaviti na ozko gozdno pot. Andrejček je hotel po vsej sili, da bi sam vodil konja in ga držal za vajete, toda oče mu tega ni dovolil. Vendar mu to ni kalilo veselja, temveč je ves radosten vriskal, kričal in poslušal, kako mu jek odgovarja, in mu lastni glas, odbijajoč se od nakopičenih, visoko nagrmdenih kamenitih sten vdarja po dvakrat, trikrat zopet na uho. Prišli so do kraja, kamor so bili namenjeni. Andrejček je prijel konja, oče je pa šel nalagat na voz drva, ki so ležala posekana na strani. Kmalu je bilo vse naloženo, voz trdno povezan, in obrnila sta se proti domu. Ker je bil voz težak, zato se jima je pot počasi odsedala. Voz je škripal in se nagibal z jedne strani na drugo, kot bi se imel vsak hip preobrniti, težko okovana kolesa so trla kamenje, da je vse grmelo in prasketalo. Prišla sta do strmega klanca, kjer je bila pot posebno grda in skoro nevarna za vozove. Ob času povodnji je hudo-urnik izjedel globoko jamo v ilovčasto prst; zato je bilo treba paziti, da kolo ne zaide v jarek, in ne izgubi voz ravnotežja. Na vse mogoče načine je oče pazil in ravnal voz, toda pot je bila preveč strma, vranec isker, kolo je skočilo v jarek, voz je zaškripal in se nagnil. Jeden hip se je obdržal v zraku, potem se je pa zavihtel in s silnim hruščem zagrmel po tleh.

„Andrejček, v stran!“ Toda bilo je prepozno. Zgodilo se je vse tako brzo, da se je bilo nemogoče ogniti. Andrejčka, ki je hodil ob strani, je zadelo grčavo, bukovo deblo ob glavo, da je odletel ob ostri rob pečine in obležal brez diha.

Oče je pustil konja in voz ter skočil k sinu.

„Bog, Ti meni pomagaj!“ je kriknil, ko ga je ugledal ležečega na tleh; levo lice mu je bilo odrto in vse krvavo od debela, ki ga je zadelo, na desni strani pa se mu je zasadil ostri rob pečine v sence, odkoder je priteklo par kapljic krvi. Vzel ga je v naročje, a sin se ni zavedel in v očetovem objemu je izdahnil. Počasi mu je ledenelo prej tako cveteče, gorko telesce, rdeči, žareči ličeci ste obledeli, očesci sta nemo, mrtvo zrli v obupajočega očeta. Ta je jokal, prosil in polju-

boval svoje dete, dihal mu v usta, da bi je ohranil pri življenju, toda smrt je že izvršila svoje delo.

Očetu se je napolnilo srce z neizmerno žalostjo.

Položil je mrtvo dete na zemljo in dvignil prazni voz. Sedel je nanj, vzel dete v naročje, in vožnja, žalostna vožnja se je nadaljevala. Zdelo se mu je, kot bi hotela tudi narava plakati nad sinčkovno smrtjo. Ptice so za hip umolknile, potem pa zapele otožno, kot bi se hotele posloviti od njega, potoček je votlo bobnel in gori v višini so visoke, temne smreke pobešale goste veje ter šumele tajinstveno. Tam na nasprotnem griču pa mej grčavami, trohlimi debli se je zdelo, da slavi smrt svoje slavje; zažvižgala je ledena burja in suhe veje borove so trepetale in ozvanjale zamolklo, vdarjajoč druga ob drugo.

Mej drevjem se je zabliščala domača hiša.

S kako težkim srcem se je približeval oče svojemu domu, kjer čaka mamica tako željno svojega sinčka! S kakim obrazom naj stopi pred njo in kaj poreče ona, ko ji prinese tako žalosten dar — mrtvega sina!

Sušec.

(Pripovedka.)

Zivel je svoje dni ovčar, ki je gnal zgodaj spomladi svojo čredo na pašo. Takoj prvi dan je obljubil Sušču, da mu podari najlepše jagnje, če mu cel mesec ne bo nagajal s slabim vremenom. Sušec je bil s pogodbo zadovoljen in ostal res mož-beseda: dan za dnevom je sijalo solnce, da so ovčice veselo meketale in obirale zeleno travico, ki je čudovito hitro silila iz tal. Hitro so potekali ti lepi dnevi, še tri dni — in mesec je pri koncu. Tedaj je pristopil Sušec k ovčarju in zahteval obljubljeni jagnje. Ovčar je bil pa velik skopuh in kar škoda se mu je zdelo lepe živalice. Rad bi se kako na lepem iznebil Sušca, zatorej mu reče, da je še tri dni do konca meseca, da naj še počaka in naj ga ne nadleguje, sicer jagnjeta sploh ne dobi.